



Ministerie SZW

[REDACTED]

Postbus 90801

2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum

24 juli 2023

Kenmerk

[REDACTED]

Telefoon

[REDACTED]

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Verzoek om uitvoeringstoets wijziging Wet kinderopvang (gastouderopvang)

Geachte [REDACTED]

Op 1 juni 2023 hebt u verzocht een uitvoeringstoets te doen op het wetsvoorstel met betrekking tot de gastouderopvang. Onze reactie is mede tot stand gekomen op basis van consultatie van diverse gemeenten.

Met het wetsvoorstel wordt beoogd de kwaliteit van de gastouderopvang te verbeteren door verantwoorde gastouderopvang gelijk te stellen aan verantwoorde kinderopvang, het inzetten van coaching ter ondersteuning van gastouders en het maximaliseren van het aantal gastouderbureaus per voorziening voor gastouderopvang. Wij zijn over het voornemen de kwaliteit in de gastouderopvang te verbeteren positief. Wel zien wij in het wetsvoorstel nog een aantal zaken die aandacht behoeven.

Algemene reactie

Wij zijn positief over het voornemen om pedagogische doelen voor gastouderopvang gelijk te stellen aan die van de dagopvang en buitenschoolse opvang, zoals in de wetswijziging wordt voorgesteld. Wij zijn voorstander van de voorgenomen maatregelen om de kwaliteit van de gastouderopvang te versterken. In de memorie van toelichting laat u weten dat u verantwoorde gastouderopvang gelijk wenst te stellen aan verantwoorde kinderopvang. Met het huidige voorstel creëert u de mogelijkheid dit in nadere regelgeving uit te werken. Voor het bereiken van de doelen die u stelt in de memorie van toelichting zal vooral deze uitwerking van belang zijn.

Wij zien in het wetsvoorstel enkele knelpunten die wij graag onder uw aandacht brengen. Het huidige wetsvoorstel gaat niet uit van gelijkstellen van gastouderopvang met kinderopvang, maar van optrekken van gastouderopvang tot hetzelfde niveau als kinderopvang (dagopvang of BSO). Dat is naar ons idee niet de bedoeling en zal ook meer ongewenste effecten hebben. Gastouderopvang is een andere vorm van kinderopvang dan dagopvang en buitenschoolse

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

opvang. Gastouderopvang is kleinschalige opvang die plaatsvindt in een gezinssituatie op een woonadres, vaak ook het woonadres van een vraagouder en soms is er sprake van een familieband tussen gastouder en kinderen. Het kwaliteitsniveau dat van opvang in een kindercentrum verwacht mag worden kan niet verwacht worden van de gastouderopvang, daarvoor ontbreken belangrijke randvoorwaarden. Niet voor niets is vanaf de start van de Wet Kinderopvang gekozen voor het hanteren van kinderopvang en gastouderopvang als twee verschillende vormen van opvang. Daarnaast vragen wij ons af of verantwoorde gastouderopvang optrekken tot verantwoorde kinderopvang haalbaar is gezien onder andere het opleidingsniveau van de beroepskracht en de gastouder. Wij adviseren dan ook om deze twee begrippen (verantwoorde kinderopvang en verantwoorde gastouderopvang) allebei te laten bestaan. Om de normen (meer) gelijk te trekken adviseren wij om artikel 1.49 lid 3 niet te verwijderen maar de omschrijving gelijk te maken aan artikel 1.49 lid 1 maar daarbij wel de term verantwoorde gastouderopvang te behouden. Het voornemen de geformuleerde pedagogische doelen - volgens Riksen- Walraven –ook voor gastouders te laten gelden juichen wij toe. Echter, voor gastouderopvang zal de invulling hiervan toch op diverse punten anders zijn dan bij kinderopvang. Zo zijn de locatie, accommodatie en inrichting voor gastouderopvang niet te vergelijken met die van de kinderopvang. Daarnaast wordt het kwalificatieniveau van gastouders niet verhoogd, dat betekent dat een toezichthouder beperkte verwachtingen mag hebben van de bijdrage aan het ontwikkelingsniveau van kinderen. Wanneer de invulling van verantwoorde gastouderopvang niet voldoende aangepast blijft aan de werkelijkheid van gastouderopvang, zullen veel gastouders niet of nauwelijks aan de nieuwe normen kunnen voldoen. Dit levert potentieel veel toezicht en handhavingsactiviteit op. Terwijl je feitelijk als GGD en als gemeente weet dat voldoen aan de gestelde normen voor gastouders bijna niet mogelijk is. Door het doelvoorschrift gelijk te trekken, maar niet de voorwaarden die hiertoe zouden moeten leiden, ontstaat een scheef beeld van wat er wel en niet verwacht mag worden in zowel de gastouderopvang als de opvang in een kindercentrum. De pedagogische opdracht die met de inwerkingtreding van IKK nog meer is versterkt, wordt hierdoor uitgehold. Wij verwachten dat dit ook tot knelpunten in het toezicht zal leiden.

Wij verzoeken u dan ook om de gastouderopvang te blijven benaderen als eigen vorm van kinderopvang waar verantwoorde gastouderopvang moet worden aangeboden. Waarbij de eisen die daaraan gesteld worden met dit verbetervoorstel worden verhoogd.

Artikelsgewijze reactie op wetsvoorstel

Wij gaan in deze brief in op een aantal opvallende, belangrijke punten. De specifieke opmerkingen en tekstuele opmerkingen hebben wij bij het conceptbesluit in de bijlage opgenomen.

Aanpassing artikel 1.49

Wij stellen voor de wijziging van het eerste lid te laten vervallen en daarvoor in de plaats het derde lid te wijziging. Waarbij onder verantwoorde gastouderopvang nader wordt gespecificeerd dat u daaronder de pedagogische doelen - volgens Riksen-Walraven verstaat. En in de aanpassing van het huidige vierde lid te verwijzen naar verantwoorde gastouderopvang.

Aanpassing artikel 1.56

Met dit artikel stelt u eisen aan het gastouderbureau. In de voorgestelde wijziging introduceert u de nieuwe term 'begeleiders van gastouders', niet duidelijk wordt wie daarmee wordt bedoeld. Kijkend naar de begripsomschrijving in artikel 1.1 het eerste lid 'beroepskracht' onder b. lijkt de introductie van de term overbodig en onnodig verwarrend.

Met het oog op komende wijzigingen van het Besluit kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang en de Regeling kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang, valt op dat een andere noodzakelijke wijziging ons inziens ontbreekt. In het tweede lid van zowel artikel 1.50 als 1.56b heeft u opgesomd waaraan u nadere regels kunt stellen. Een vergelijkbare opsomming ontbreekt in artikel 1.56. Naar ons idee versterkt een dergelijke opsomming de verantwoordelijkheden van het gastouderbureau en is een dergelijke opsomming ook noodzakelijk om nadere regels te stellen aan gastouderbureaus met betrekking tot de pedagogische begeleiding en coaching ter ondersteuning van gastouders.

In de memorie van toelichting heeft u uitgelegd dat u het aantal gastouderbureaus waar een gastouder bij aangesloten kan zijn wenst te beperken. Met het nu voorgestelde achtste lid bereikt u dit doel niet. In het wetsvoorstel wordt namelijk het aantal gastouderbureaus per voorziening voor gastouderopvang beperkt tot twee. Dat is duidelijk anders dan een beperking van het aantal gastouderbureaus per gastouder. Wij adviseren u de wettekst aan te passen naar 'het aantal gastouderbureaus waarbij een gastouder zich kan aansluiten'. Omdat dit een eis is aan een gastouder zijn wij tevens van mening dat deze bepaling thuishoort in artikel 1.56b.

Tenslotte wordt met deze wijziging de term 'begeleiders van gastouders' geïntroduceerd. Gezien de taken die aan deze begeleiders gesteld worden en de wens om de kwaliteitseisen voor kinderopvang en gastouderopvang zoveel mogelijk gelijk te trekken, adviseren wij u om ook voor gastouderopvang de term pedagogisch beleidsmedewerker te introduceren in plaats van een begeleider van gastouders. Dit maakt enerzijds de eisen meer gelijk en zorgt er anderzijds voor dat er geen onnodige verwarring en onduidelijkheid ontstaat over de taken en de functie. Begeleiding van gastouders is nu tenslotte al de taak van de bemiddelingsmedewerker. De bedoeling van de nieuwe functie is de pedagogische kennis te verhogen, zoals dat in de kinderopvang bij IKK ook heeft plaatsgevonden door invoering van de pedagogisch beleidsmedewerker.

Aanpassing artikel 1.56b

Met dit artikel stelt u eisen aan de gastouder.

In vervolg op wat wij onder de algemene reactie al hebben aangegeven adviseren wij u om de term verantwoorde gastouderopvang niet te vervangen door verantwoorde kinderopvang. Maar deze term verantwoorde gastouderopvang, met een aangepaste omschrijving, te laten bestaan.

In het voorliggende voorstel beschrijft u ook een toevoeging g. aan artikel 1.56b lid 2. Toegevoegd zou hier worden 'de begeleiding van gastouders'. Wij zijn van mening dat deze toevoeging behoort bij artikel 1.56 tweede lid. De begeleiding van gastouders en de kwaliteit daarvan is immers de verantwoordelijkheid van gastouderbureaus.

Reactie op de memorie van toelichting

Voor de Memorie van Toelichting hebben wij de opmerkingen in de bijlage gezet. De algemene opmerkingen die wij hierover hebben zijn hierboven al aan de orde geweest.

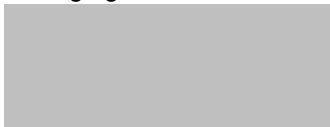
Beantwoording van uw vragen bij deze uitvoeringstoets

1. Is het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar? Zo ja, onder welke voorwaarden? Indien aan onze bezwaren tegemoet gekomen wordt, is het voorstel wat ons betreft uitvoerbaar en handhaafbaar.

2. Wat zijn de financiële effecten van de conceptregeling, zowel eenmalig als eventueel structureel?
Op basis van deze wetwijziging kunnen wij hier geen uitspraak over doen.
Dit zal afhangen van de invulling van deze eisen in lagere regelgeving. Wij reageren hier zo nodig bij latere uitvoeringstoetsen op.
3. Welke effecten hebben de voorstellen op de regeldruk (administratieve lasten)?
Voor gemeenten zien wij alleen een toename van administratieve lasten wanneer het systeemtechnisch mogelijk blijft meer dan twee bemiddelingsrelaties te registreren.
Controle op het aantal geregistreerde bemiddelingsrelaties moet dan immers op andere wijze plaats vinden.
4. Is voor het voorstel wijziging van de systemen/formulieren nodig? Zo ja, in welke mate?
Er zijn aanpassingen van systemen nodig. Het is noodzakelijk het aantal bemiddelingsrelaties dat kan worden geregistreerd bij één gastouder te beperken tot twee.
Voor de impact daarvan verwijzen wij naar de uitvoeringstoets van DUO, aangezien die partij het systeem beheert en de noodzakelijkheid en impact hiervan kan aangeven.
5. Is de beoogde invoeringsdatum, 1 januari 2025, haalbaar?
Ja, deze datum is haalbaar voor gemeenten.
6. Welke consequenties heeft het voorstel voor het toezicht?
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de uitvoeringstoets van GGD GHOR Nederland.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten



Directeur Beleid Inclusieve Samenleving